

Izkoriščanje vodne energije v prihodnje po vnaprej določenih tirnicah?

Vodna energija: seznam meril morajo združevati rabo obnovljivih virov energije z varstvom voda in pokrajin.

Tirolska/A, vendar so ga okoljevarstvene organizacije zavrile.

Ministri in ministrice alpskih držav so na XI. Alpski konferenci sprejeli skupne smernice za uporabo malih hidroelektrarn v alpskih regijah. Tako je sedaj na razpolago seznam meril, ki veljajo na nadnacionalni ravni in določajo, katere lokacije so primerne oziroma niso primerne za gradnjo hidroelektrarn. Prav tako je marca 2011 katalog meril za vodno energijo sprejela

Po mnenju okoljskih ministrov in ministric alpskih držav proizvodnja vodne energije ni primerna na vodotokih, ki so zaradi svoje neokrnjene podobe ali posebne vloge, ki jo imajo za ekosistem, pomembni na regionalni ali nacionalni ravni. Enako velja tudi za naravne parke in območja, vključena v mrežo Nature 2000. Gradnja hidroelektrarn pa prav tako ni dovoljena tam, kjer se vode revitalizirajo oz. so bile revitalizirane in tam, kjer so pomembna območja drstenja ali pomembni habitati posameznih vrst. Smernice, ki so jih pogodbenice sprejele na ministrski ravni, sicer pravno niso zavezujoče. "Kljub temu pa gre za dober instrument, s katerim lahko določamo primerne in neprimerne lokacije kakor tudi območja, ki za te namene ne morejo priti v poštev in jih je zato treba izključiti," meni Cornelia Maier, članica delovne skupine za gospodarjenje z vodami na območju Alp. Smernice naj bi dale pregled nad posameznimi kategorijami in številom malih hidroelektrarn v Alpah, obenem pa vsebuje tudi predlog postopka za ocenjevanje gradnje novih hidroelektrarn.

Objektivno oceno vodotokov in projektov gradnje hidroelektrarn naj bi dopuščal tudi seznam meril za gradnjo hidroelektrarn, ki ga je sprejela Tirolska. Okoljevarstvene organizacije pa so do seznama izrazile odklonilno stališče, saj so prepričane, da je ta prezapleten, da bi bil lahko razumljiv in uporaben v praksi, poleg tega pa dovoljuje gradnjo hidroelektrarn na vodotokih, katerih ekološko stanje je še zelo dobro ohranjeno. Za uporabo črpalnih akumulacijskih elektrarn, ki delujejo na poceni zakasneli tok, obstajajo posebni klimatski boni; prav tako se nevladne organizacije ne strinjajo z domnevo, da naj bi bili vsi posegi v ekosistem nadomestljivi.

www.alpconv.org/documents/Permanent (en), www.umweltdachverband.at/fileadmin/user (de)

Vsebina

[Izkoriščanje vodne energije v prihodnje po vnaprej določenih tirnicah?](#)

[Festival za sonaravno prihodnosti naših vnukov](#)

[Mladinski parlament Alpe konvencije tokrat v Herisau/CH](#)

[Za lokalne skupnosti zgolj miloščina](#)

[Na Brdu pri Kranju se je zgodila I Dinarska konferenca](#)

[Na Južnem Tirolskem postaja gradnja energijsko še učinkovitejša](#)

[Helikopterski leti na območju Engelberga](#)

[Počasna preusmeritev tovornega prometa v Bruslju in Bernu](#)

[O tem in onem](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Festival za sonaravno prihodnosti naših vnukov

Društvo MorgenLand išče ustvarjalne rešitve za pereča vprašanja prihodnjega razvoja.

V Shaanu bo od 18. do 22. maja 2011 potekal prvi festival Morgenland na temo oblikovanja prihodnosti. Med drugim je predvideno predavanje Franza Josefa Radermacherja, ki bo spregovoril o kulturnih spremembah ter prijetnem in trajnostnem načinu življenja. Miriam Tscholl bo pripovedovala o nemškem mestu Dresden, kjer bo dresdensko gledališče Staatsschauspiel Dresden obravnavalo mestne in družbene teme. O priložnostih in nevarnostih digitalne revolucije bo raziskovalec in mirovnik Daniel Ganser izhajal iz naslednjega vprašanja: smo zaradi poplave informacij državljani res dobro obveščeni? Oscar Morales Guevara bo pojasnil vlogo novih komunikacijskih tehnologij in sodobnih revolucij. Na kratko: festival združuje umetnost in znanost, regionalno in mednarodno strokovno znanje, politiko in denar v duhu preizkušanja skupnih poti v prihodnost, ki bo sonaravna tudi za naše zanamce. Poleg številnih

drugih predavanj in delavnic, ki bodo potekale v nemškem in angleškem jeziku, pa obiskovalce festivala čaka bogat kulturno-umetniški program. Na razstavi Zukunfts.schau bodo na ogled tudi trajnostni projekti in izdelki.

Več informacij in prijave: www.morgenland.li/ (de)

Mladinski parlament Alpske konvencije tokrat v Herisau/CH

75 mladih, 7 držav, 1 tema: v središču pozornosti mladinskega parlamenta sta bila v letu 2011 varstvo Alp in promet.

gimnazije ter Stalnega sekretariata Alpske konvencije. Parlament mladim iz vseh alpskih držav daje priložnost, da sodelujejo s svojimi predlogi za trajnostni razvoj Alp in da se sami preizkusijo v demokratičnih procesih. Leta 2012 bo zasedanje mladinskega parlamenta v Lihtenštajnu. Viri in nadaljnje informacije: www.jugendparlament.tsn.at (en), www.ypac.ch/ (en), www.volksblatt.li (de)

Za lokalne skupnosti zgolj miloščina

Italijanske gorske občine prejemajo od leta 1994 dalje finančno podporo nacionalnega sklada za gorska območja. Letos bodo sredstva občinam prvič izplačana neposredno in na podlagi novih meril, kar je razlog, da bodo manjše občine prejele le miloščino. Podlaga za izplačilo finančne pomoči sta namreč število prebivalcev in klasifikacija občine. Letos bodo denar prejele tudi občine, ki samo deloma sodijo h gorskim občinam, ker ležijo ob vznožju gorske verige ali na dnu doline. Piemonte Riba, predsednik združenja gorskih občin UNCEM, je nove določbe označil za absurde: "Večino denarnih sredstev tako prejmejo večja središča, medtem ko so male gorske vasi deležne le drobtinice." Najbolj so prizadete občine z manjšim številom prebivalcev, ki so poleg tega še geografsko razpršeni in živijo na območjih, kjer prevladujejo posebne podnebne in geografske razmere. Tak primer je občina Frassino v dolini Varaita, kjer v 60 zaselkih na 16 kvadratnih kilometrih živi 290 prebivalcev. Samo vsakoletno odstranjevanje snega s 30 kilometrov dolgega cestnega omrežja stane 40.000 evrov. Občina Frassino pa je letos iz nacionalnega sklada za gorska območja prejela 361 evrov!

Viri: www.gazzettadalba.it/2011/02 (it), www.targatocn.it/2011/02/05/leggi-notizia (it), www.comune.frassino.cn.it/albo/52162

Na Brdu pri Kranju se je zgodila I Dinarska konferenca

Ob bok 11. Alpski konferenci, ki je potekala 8. in 9. marca 2011 na Brdu pri Kranju, se je 9. marca na istem prizorišču zgodila I. Dinarska konferenca, ki pomeni prelomnico na poti k skupnemu varovanju Dinarskega gorstva. Udeležili so se je predstavniki Albanije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Hrvaške, Kosova, Makedonije in Slovenije. Tako kraj kot čas Dinarske konference nista naključna. Slovenija je že v preteklosti prepoznala možnost širitve dobrega zgleda Alpske konvencije na Dinarsko gorstvo in rojstvo nove pobude za varstvo gora umestila v 20. obletnico Alpske konvencije, saj kot edina država predstavlja naravni most med Alpami in Dinaridi, hkrati pa ima v skupini dinarskih držav tudi največ izkušenj, ki si jih je pridobila pri delovanju v okviru Alpske konvencije. Rezultat I. Dinarske konference je Resolucija o trajnostnem razvoju Dinarskega gorstva (Resolution on the Sustainable Development of the Dinaric Arc Region), ki jo je podpisalo šest držav, manjkata le še podpis Srbije ter Bosne in Hercegovine. Resolucija je podlaga za skupno politiko zagotavljanja trajnostnega razvoja, vključno z ekološko integriteto in teritorialno kohezijo na območju Dinarskega gorstva. Slovenija je prevzela predsedovanje upravnemu odboru za implementacijo resolucije in nadaljnji razvoj dinarskega procesa, prav tako pa je prevzela začasno vodenje sekretariata za "dinarski proces."

Vir: CIPRA Slovenija

Na Južnem Tirolskem postaja gradnja energijsko še učinkovitejša

V avtonomni pokrajini Bolzano je sredi junija začela veljati zahteva, da novogradnje ne smejo porabiti več kot pet litrov kurilnega olja na leto in kvadratni meter. "Gradbeni standard KlimaHaus/KlimaDom v kategoriji B danes ne predstavlja več težav ne v gradbenem ne v finančnem pogledu," pravi Michl Laimer, deželni svetnik za okolje in energijo. Zakon sedaj zahteva to, kar arhitekti in investitorji že počnejo. Kot pojasnjuje Ulrich Klammsteiner iz agencije KlimaHaus/KlimaDom, se danes gradijo skorajda samo še podnebju prijazne hiše v kategoriji B.

Poleg tega nameravajo na Južnem Tirolskem do leta 2050 izpuste CO₂, ki danes znašajo 5,1 ton na osebo in leto (brez prometnega sektorja), zmanjšati na 1,5 ton. Deželni načrt za varstvo podnebja med drugim predvideva tudi, da se bodo od leta 2015 smele graditi hiše le še v kategoriji A (t. i. trilitrške hiše). Energijsko učinkovito gradnjo in prenovo od leta 2009 dalje spodbujajo s posebnimi ugodnostmi oz. t. i. bonom za prostornino: kdor prenavlja svojo hišo v skladu z zahtevami kategorije C standarda KlimaHaus/Klima dom, lahko za gradnjo pridobi še 200 kubičnih metrov. "Lani smo certifikat podelili več prenovljenim hišam, kot jih je bilo zgrajenih," je povedal Klammsteiner.

Na Južnem Tirolskem so od leta 2005 v zlati kategoriji standarda KlimaHaus/KlimaDom (potrebe po ogrevalni energiji so manjše od 10 kWh/m²a) zgradili 71 hiš, 640 hiš je zgrajenih v skladu s kategorijo A, 1980 hiš pa spada v kategorijo B.

Vir in več informacij: www.provinz.bz.it/lpa/285.asp?aktuelles (de), www.klimahausagentur.it (de/en)

Helikopterski leti na območju Engelberga

V švicarskem Engelbergu se pripravljajo zaradi "nebesnih" športnih panog. V neokrnjenem okolju naj bi zgradili dve pristajališči, ki bi se uporabljali za helikoptersko smučanje. Okoljske organizacije tem načrtom seveda nasprotujejo. Zvezni urad za civilno letalstvo trenutno še preverja vsa gorska pristajališča v Švici in namerava dve pristajališči premestiti z območja Unescove svetovne dediščine Jungfrau - Aletsch na območje Engelberga, kjer so že pripravljeni načrti za gradnjo helikopterskega pristajališča in hotela s petimi zvezdicami. "Pogajanja tečejo v prid helikopterskemu lobiju in turizmu," kritično ocenjuje Elsbeth Flüeler iz Mountain Wilderness. Potrebe okolja in alpinizma se pri tem ne upoštevajo, zato okoljevarstveniki zahtevajo dokončno ukinitve pristajališč na območju pogorja Jungfrau in Aletsch.

V Švicarskem alpskem klubu SAC je problem turističnih preletov s helikopterji pomembna tema: predlog rešitve glede števila pristajališč, ki ga je podala regija južno-vzhodni Valais (Zermatt-Saas), je namreč zelo velikodušen do turističnih preletov. Iz tega razloga je SAC že vložil pritožbo pri zveznem ustavnem sodišču.

Viri: www.tagesanzeiger.ch/schweiz/standard (de), www.mountainwilderness.ch/aktuell (de)

Počasna preusmeritev tovornega prometa v Bruslju in Bernu

Švica je v preteklem letu povsem zgrešila zastavljeni cilj preusmeritve tovornega prometa. Tudi Evropska unija ne bi mogla uresničiti cilja, ki do leta 2050 predvideva znižanje izpustov vsaj za 60 odstotkov v primerjavi z letom 1990. Kot so kritiko izrazili v nemškem združenju za varstvo narave, se je Komisija v beli knjigi o prometu, ki je bila javnosti predstavljena pred kratkim, izognila jasni napovedi o takojšnjem zmanjšanju prometa, namesto tega pa zdaj v ospredje postavlja "tehnični napredek, ki ga ni mogoče predvideti in zaradi katerega naj bi se od leta 2030 dalje kot po čudežu v hipu začele zmanjševati količine izpustov."

Ponovno se je povečal tudi obseg prometa, ki potuje skozi Švico: v preteklem letu je to državo prečkalo okoli 1,25 mio. tovornjakov - če bi hoteli zastavljeni cilj, tj. preusmeritev prometa s ceste, resnično doseči, bi smela državo prečkati le polovica teh vozil. Letos naj bi švicarska gorska območja prepeljalo največ milijon tovornjakov, po odprtju baznega predora pod Gotthardom pa bi moralo biti dovoljeno le še 650.000 voženj. Kakor koli, leta 2010 je bilo prek švicarskih Alp po železnici prepeljano okoli 63 odstotkov vsega tovora, to pa je okoli dva odstotka več kot leta 2009.

Viri: www.nzz.ch/nachrichten/politik/schweiz/noch (de), www.nabu.de/modules/presseservice/index (de), www.euractiv.com/en/transport (en)

O tem in onem

Nove smučarske proge v Dolomitih

Italijanska občina San Vito di Cadore želi na območju, ki sodi v Unescovo svetovno dediščino Monte Palmo in je v skladu z zahtevami direktive o ohranjanju naravnih habitatov pomembno za Skupnost, urediti novo smučišče. Kot predvideva občinski projekt, naj bi na območju, pomembnem v zgodovinskem, botaničnem in geološkem smislu, postavili 12 km novih žičniških naprav, uredili 25 kilometrov dolgo smučarsko progo ter zgradili restavracije, planinske postojanke in vso potrebno infrastrukturo za umetno zasneževanje. Kot ocenjujejo nasprotniki projekta, je projekt občine San Vito di Cadore okolju škodljiv in zastarel. Lokalne organizacije, italijansko planinsko društvo CAI, mednarodne nevladne organizacije, npr. Mountain Wilderness, in CIPRA zato zahtevajo, da pristojni organi takoj preprečijo nadaljnje načrtovanje projekta, saj se morajo odločiti o prihodnosti tega območja sprejemati zgolj v participativnem procesu.

Vir in nadaljnje informacije: www.comune.sanvitodicadore.bl.it (it), www.pelmo-mondeval.it (it), www.newsbelluno.it/navigazione (it)

Izšla je nova publikacija v zbirki Alpski signali

Stalni sekretariat Alpske konvencije je objavil novo publikacijo z naslovom Nizkoogljičnim Alpam nasproti. Šesti zvezek v zbirki Alpski signali, ki izhaja od leta 2003, daje pregled ukrepov za preprečevanje podnebnih sprememb in njihovih posledic na najrazličnejših ravneh. Publikacija predstavlja nacionalne in regionalne strategije ter vzorčne pobude ter primere dobre prakse, ki prispevajo k uresničevanju akcijskega načrta Alpske konvencije za preprečevanje podnebnih sprememb. Publikacija pa ne želi prikazati le doseženih mejnikov, temveč tudi motivacijo in ideje za izvajanje prihodnjih dejavnosti. Besedilo nove publikacije v zbirki Alpski signali in akcijski načrt sta v slovenskem, francoskem, italijanskem, nemškem in angleškem jeziku objavljena na: www.alpconv.org/documents/Permanent, www.alpconv.org/theconvention/conv10_CP_sl

Biotska raznovrstnost na gorskih območjih izginja zaskrbljujoče hitro

Podnebne spremembe ogrožajo gorsko rastlinstvo v zaskrbljujoče velikem obsegu, ugotavlja vseevropska študija, v okviru katere so bili uporabljeni novi postopki merjenja: s posebnimi računalniškimi modeli v zelo majhnem in natančnem merilu so avtorji raziskave popisali zelo različne gorske ekosisteme, kar zagotavlja natančnejše napovedi. Doslej so tovrstni prognostični modeli obstajali le v večjih merilih. Prihodnost več kot 2600 rastlinskih vrst ni ravno obetavna: zaradi topografskih in klimatskih modelov bo precejšnje število visokogorskih rastlin v letih 2070-2100 izgubilo več kot 80 odstotkov življenjskega prostora. Razlog za to so predvsem višje temperature in manjše količine padavin.

Viri: www.umweltbundesamt.at/aktuell/presse (de), www.eu-umweltbuero.at/cgi-bin/neu/cont (de), <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j> (en)

V Chambéryju/F bodo razpravljali o trajnostnem turizmu

V Chambéryju/F bo od 27. do 29. aprila 2011 potekal prvi bienale trajnostnega turističnega razvoja na gorskih območjih. V središču razprave bo vprašanje, kako trajnostni turizem lahko koristi gospodarstvu, družbi in okolju. Ob tej priložnosti bodo organizirane tudi ekskurzije, na katerih se bodo udeleženci seznanili s konkretnimi primeri prostorskega načrtovanja in energijsko učinkovite gradnje. Razpisan je tudi natečaj Stations de montagne Horizon 2030, namenjen učinkom, ki ga imajo podnebne spremembe na turistično arhitekturo. Na sejmu Alpiro pa bodo na štirih tematskih delavnicah predstavili izdelke, storitve in drugo strokovno znanje s tega področja.

Več informacij na www.alpiro.com (fr)

Prireditve

Konferenca/kongres: **Eko konferenca »Cena podnebnih storitev«.** 21.4.2011 – 22.4.2011. Ljubljana/SI. Jezik: sl. Organizira: Društvo Planet Zemlja/SI.
Informacije: www.eko-konferenca.org/.

Ekskurzija: **Potovanje za odkrivanje Alp: "Alpine Crossing".** 23.5.2011 – 1.6.2011. Avstrija, Italija, Slovenija. Jezik: de. Organizira: Alpine Pearls, Werfenweng/A.
Informacije: alpine-pearls.com.

Konferenca/kongres: **Program Območje Alp.** 16.6.2011 – 17.6.2011. Grenoble/F. Jezik: de, en, fr, it, sl. Organizira: Alpine Space Programme, Bayerisches Landesamt für Umwelt, München/D.
Informacije: www.alpine-space.eu/information-center/events/mid-term-event/.

Festival/koncert: **30. Festival idrijske čipke.** 17.6.2011 – 19.6.2011. Idrija/SI. Jezik: de, it, sl. Organizira: TIC Idrija, Idrija/SI.
Informacije: www.idrija-turizem.si/sl/festival-idrijske-ipke/index.php.

Konferenca/kongres: **Whose Alps are these?.** 22.9.2011 – 24.9.2011. Agordo/I. Jezik: de, en, it. Organizira: Rete Montagna, Fondazione Angelini, Belluno/I.
Informacije: www.geogr.unipd.it/.

Slikovni material: © chrchr_75 / flickr.com, Verein Morgenland, its_uli / flickr.com

Saj ni res, pa je!

... Alpe niso dovolj visoke, vsaj za Stuttgart ne. Ta mora sedaj besedila, objavljena na svojih spletnih straneh, napisati na novo, predelati prispevek v Wikipediji, turistični delavci morajo ponovno natisniti brošure, za radio je treba pripraviti novo reklamno sporočilo.

Šabi so namreč malce pogoljufali: že dolgo trdijo, da je s stuttgartskega televizijskega stolpa, zgrajenega leta 1956, mogoče videti Alpe, seveda le ob lepem vremenu. Deželni urad za geoinformacije in razvoj podeželja je te podatke zdaj preveril. Švicarska Gora Säntis bi morala biti tako višja za celih 564 metrov, da bi jo bilo s stolpa res videti. In če ne bi bilo še Švabskih Alp, prek katerih je treba najprej pogledati. Sredogorje, ki leži med televizijskim stolpom in Alpami, je visoko najmanj 800 metrov...

www.badische-zeitung.de/suedwest-1 (de)